

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Az „UJ KELET” telefonjai

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal — — — 977
Zs. N. Sz. — — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
sendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

KEZDŐ-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 450
Félévre — — 240
Negyedévre — — 130
Egy hónapra — — 45
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 2 lei

Csehszlovákiában

Egy hónapra — 12 ck
Egy szám — 1 ck

VI. évfolyam, 20. szám

Cluj -- Kolozsvár, 5683. Adar 25.

1923. március 13. Kedd

Huszonegy szavazat

Ez az irás nem azért állítja glédába a betűket, hogy harbaszálljanak. Meggyőzni és bekiteni: ez a mi betűnk célja. Mi ma nem vagyunk se harciasak, se harcrátízeltök, még a jelenzivat se hirdetjük. Jól tudjuk, hogy mi vagyunk a gyengébbek, kevesebbet is vagyunk, a békét is mindenkinek felett óhajtunk, rajtunk könnyű a többszörös túlerőnek győznie. Jóelőre elhárítjuk tehát a vádat, mintha provokálni akarnánk. Nem. Csak hallatni akarjuk a hangunkat, amikor rólunk, a bőrünkön van szó. Tesszük ezt azzal a józansággal, hogy el-
lépünk a magunk eleven epidermiszétől, érzés-
telenítjük a fájdalmunkat, hogy ha kell, a tu-
lajdon sebünket is a saját kezünkkel operáljuk
meg. Vannak napok, amelyek az elmét évek
erejével érlelik s mi ma ilyen napokat élünk
is. Merjük leírni, hogy a numerusz klauzusz
ugrát mi objektívebben nézzük, mint az ellen-
lbasaink: nekünk sikerül a tárgyilagosság tor-
nyából felülről tekinteni ezt a dolgot s látjuk
a hibáit és a veszedelmességeit, nemcsak azo-
kat, amelyek minket fenyegetnek, de azokat
is, amelyek magukat a sebosztókat.

Olyan idöket élünk, hogy mindennek a
világon lehetne propagandát csinálni. Ha vala-
hol hadjáratot indítanak az ablaküveg ellen,
hogy káros és kellemetlen, a gyenge ablaküveg
bizonyára aligha tudna védekezni ez ellen. Ha
meg tudna szólalni, megmagyarázná, hogy ő
védi az embert az időjárás viszontagságai elől
és ő engedi be a napfényt és a világosságot.
Mi ezáltal nem hivatkozunk arra, hogy a
kultúraéptés terén nekünk is megvan a magunk
kijelölt szerepünk, de mert megadatott nekünk
a beszéd, védekezünk a szétzúratás ellen. És
megmagyarázzuk az indulatos öklöknek, hogy
saját maguknak okoznak bajt és fájdalmat,
amikor torékeny üvegünkre sujtanak.

A numerusz klauzusz nem benszülött,
hanem jövevény. Orvul érkezett ez a sötét le-
bányeges vándor, az éj leple alatt surrant át
vámion és határon: ha a forgószél meglebben-
tette szélhajtóját, látni lehetett, hogy kampós-
keresztes batyujában obskurus portékát siet át-
csempészni. És a portéka a fontos, az antisze-
mitizmus csak a gongyöleg, keresztrel diszített
ponyvva, amin az idegen a törököt és az imi-
tált bombákat dobálja. Mintha valóban áltörök
és álbombák volnának ezek, pedig ugyancsak
élnek van a késeknek és töltésük a bombák-
nak. Aki bedől az idegen kóklereknek s utá-
nozni próbálja a személynyvesztést kárt okozhat
az ártatlan nézőben, de önmagában is.

Bizony a kampóskereszt nem román jel-
vény. Sem a román néplelekhez nem illik, sem
az ország telkülétéhez. Aki a káoszt és a harcot
akarják urrá tenni a béke és az állandóság
helyett, azok terjesztik a jelvényt és mindazt,
ami mögötte van s a markukba rohognak, ha
egy-egy naivabb országot sikerült beugratniok
az ökölletető eszmevilágba. Mentül többen
vannak, annál tisztábban mutatkoznak az ő
végső céljaik, amelyek a brutális kampóskereszt
jelében kampósan keresztezik a naivabb orszá-
gok céljait. Hogy mást ne említsünk, Romániá-
nak nem lehet ugyanaz az anarchia és zür-
zavar a célja, ami a puccsista és monarchista
Bajorországnak, nekünk nincsenek és nem is
kelleneek revánsot hirdető Hindenburgjaink és
Ludenforffjaink, a mi tábornokaink és had-
vezéreink nem csöörtetik a kardot, de mert a
dolgozatot hivatáron elintézték, visszatértek az
épitő munkához.

Nem hisszük, hogy a kolozsvári megnyi-
latkozás a numerusz klauzusz mellett jól meg-
fontolt és átgondolt megnyilatkozás volt. Le-
hetett sőt az ötszázötvenhárom diákszava-
zat, de a pillanat heve s nem a dolgok komoly
áttekintése sugalta. Eljön az idő, talán nem is
sokára, amikor a szemek kinyílnak és látni
fognak s annak a százegynéhány diáknak lesz

igaza, aki tartózkodott a szavazástól vagy még-
inkább annak a huszonegynek, aki a harc foly-
tatása ellen szavazott. Huszonegy kicsiny szám
ötszázötvenhárommal szemben, de a hajnal is
csak egy kicsiny csikocska, amikor a keleti
égen jelentkezik. Mi hiszünk az igazságban,
amely felkél és előnti világossággal az égboltot
és a sziveket.

Poincaré és Theunis tárgyalásai a Ruhr- és a Saar-vidék meghódításáról

Megrendült a Bonar Law-kormány helyzete

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Brüsszel, március 12. Poincaré több mi-
niszter kíséretében ma ideérkezett. Megérkezése
után Theunis miniszterelnökkel és Jaspas kül-
ügyminiszterrel tanácskozásra ültek össze. A
tanácskozás célja a Ruhr-vidéken alkalmaz-
zandó újabb kényszerítő rendszabályok meg-
állapítása.

A párisi „Eclair” francia diplomáciai
körökből nyert értesülése alapján cáfolja azt
a hírt, hogy a brüsszeli tanácskozáson azokat
a feltételeket állapítják meg, amelyeket Német-
ország elő fogtak terjeszteni, amikor az kapi-
tuláltna fog.

Páris, március 12. Poincaré és Theunis
brüsszeli tanácskozásán szóba került a koblenzi
hidő kérdése. A két szövetséges miniszterelnök
megállapodott abban, hogy a koblenzi hidőt 1925
január eleje előtt semmiesetre sem fogják kiüríteni.
A saarvidéki népszavazást illetőleg megállapodtak
abban, hogy annak végrehajtását tizenkét évvel
későbbre halasztják, mert remélik, hogy ennyi idő
alatt sikerül a saarvidéket a megszállással annyira
elfranciásítani, hogy a népszavazás már feltétlenül
Franciaország javára tartható meg.

Páris elhibáztottak tartja a Ruhr-akciót

Páris, március 12. A főváros hangulata
rendkívül nyomott. Mindenki a Ruhr-kérdéssel
foglalkozik, amelyet általában elhibáztottak tartanak
és semilyen eredményt nem várnak tőle. Arra
azonban senkinek sincsen ereje, hogy e téves
lépések helyrehozására gondoljon.

A „L'Humanité” című szocialista világlapot
felelőségre vonták a francia hadsereg megrágalmazása
és becsmérlése miatt, amely alkalmas arra, hogy
az ország bizalmát megrendítsék, a csapatok erkölcsét
aláássák és a Ruhr- és Saarvidék lakosságának
ellenállását erősítsék. A lap ellen büntetőjogi el-
járást indítottak. A kampány élén Maginot hadgy-
miniszter áll.

100 millió egy meggyilkolt francia tisztért

Páris, március 13. Buer városát, ahol egy
francia tisztet meggyilkoltak, 100 millió márka
pénzbüntetésre ítélték. A hadbíróság a lippei herce-
get tiltott agitáció miatt 7 millió márka pénzbün-
tetésre ítélté.

Frankfurt, március 12. A francia vasutasokat
német egyenruhába öltöztetve állítják szolgálatba,
hogy ezáltal a lakosságnál azt az illúziót keltsék,
mintha csakugyan németek volnának.

Düsseldorf, március 12. Maginot francia had-
ügyminiszter a megszálló csapatok megszemlélésére
ma ideérkezett.

A bajor puccs

München, márc. 12. A bajor monarchista
puccs résztvevőit öt gyanúsított kivételével szaba-
don bocsátották. A puccs résztvevői a bajor kor-
mányt meg akarták buktatni és helyébe régens-
tanácsot akartak uralkodóra hozni. A tartóztatot-
tak azt vallják, hogy az alkotmányváltozást kizáró-

lag azért akarták kieroszakolni, hogy ezáltal a
bolsevizmus ellen védekezzenek. Ehhez meggyer-
ték Franciaország jóindulatú semlegességét is.

Az angol munkáspárt állásfoglal Poincaré ellen

London, március 12. Az Union of Democ-
ratic Control tanácsa, amelyen a munkáspárt
összes képviselői, élükön Ramsay Macdonalddal
és Klinessel, megjelentek, határozati javaslatot
fogadtak el, amely szerint a szervezet aggodal-
ommal kíséri a Ruhr-vidék francia megszállá-
sát, minthogy az világosan és félreérthetetlenül
háborus cselekedetté vált és újabb európai katas-
trófát készít elő. A szervezet nézete az, hogy a
megszállási intézkedések a Ruhr-vidék Francia-
országhoz való csatolását célozzák. Anglia
hallgatólagos beleegyezési politikája pedig a
nemzetközi béke és Anglia nemzeti biztonsága
tekintetében a legveszedelmesebb politika.
Ramsay Macdonald kijelentette, hogy az angol
nép képviselőinek érintkezésbe kell lépniök a
francia nemzet tömegeivel, hogy megteremtsek
az Európa békéjét követelő angol-francia köz-
véleményt.

Megrendült az angol kormány állása

London, március 12. A kormány állását erő-
sen megrendítette az a körülmény, hogy a leg-
utóbbi hetekben a pótválasztások során a kormány
három tagja vereséget szenvedett. A megrendülést
fokozza, hogy Anglia az amerikai adósságok elvál-
lásával be nem hajtható súlyos adóterhet vállalt
magára. Amerika azt határozta, hogy kizárólag Né-
metországtól teljesítendő fizetésekből hajlandó a
megszállás rászó költségeit megtéríteni.

Tíz vonat az angol szakaszon

Páris, március 12. A francia megszálló csa-
patok tudvalevőleg azt kérték az angoloktól, hogy
az angol megszállási zónán naponta több vonatot
vezethessenek. Az angol megszálló csapatok pa-
rancsnoka tegnap közölte erre vonatkozólag a pa-
rancsnokság határozatát és eszerint a franciák a
kölni szakaszon legfeljebb napi tíz vonatot irányí-
thatnak át és e járatok is nem szolgálhatnak a
francia csapatok megerősítésére, hanem csak annak
élelmiszterrel való ellátására. Ugyisint nem hasz-
nálhatók ezek a vonatok a Ruhr-szén Franciaor-
szágba való szállítására.

Poincaré meg van elégedve

Páris, márc. 12. Poincaré kijelentette a par-
lament külügyi bizottságának ülésén, hogy a meg-
szállt területen az általános helyzet a legutóbbi
intézkedések következtében javult. A bányamun-
kások felvették a munkát, a vasúti forgalom is
javult és napról-napra tökéletesbül. Egyes német
nagyiparosok üzemeiket megnyitották. A vámkor-
don jó eredményeket hozott, a gazdasági blokádnak
hatása kezd érezhetővé válni, a kompetensék szerint
a németek ellenállása rövidlejárata lesz. A blokádnak
bebizonyította, hogy Németország elegendő pénz

telett rendelkezett ahhoz, hogy külföldön vásároljon szemet, míg a jóvátételi fizetésekre nézve fizetésképtelenségét vallotta magát. Az agitáció egyébként lassanként szűnik és mindenütt rend van.

Faluról-falura

Drága Lugosom, mostan megint itt vagyok pocsolyás utjaidon, nézegethetem fejszólva olcsó portékás kirakataidat és a Mirjam egyesület fiatal lánykái ragyogó mosolygással várnak majd rám az egyesület helyiségeiben. Semmi sem lett belőle. A lányok nem énám várnak: csütörtök volt amikor megérkeztem és ezen a napon mindig hivatalból vannak együtt megbeszélésre a zsidó ügyekben buzgólkodók. De jobb is volt ez így, mert ezegyszer nem parádéra érkeztem, kéretlenül jöttem és nem hozni, de vinni akarok innen, pénzt, sokat. Az összejövetelen be is jelentettem. Lugostól összesen százezer leit kívánok. Emberek és asszonyok hitetlenkedve néztek rám. Lehetetlent kívánok, — mondották nekem és egészen különös volt, hogy ezek az emberek mennyire nem ismerik saját magukat. A lugosi zsidók különben is nagyon furesza teremtések. Vannak közöttük cionisták és vannak anticionisták. Néhány nap múlva fogják megváltoztatni a hitközség új képviselőtestületét és a választási „küzdelen” titokban már meg is indult a két tábor között. Egészen páratlanul álló küzdelem ez. A cionisták tulsúlyban vannak, de kézzel-lábbal tiltakoznak az ellen, hogy ők kerüljenek be többségben a hitközség vezetőségébe. Az anticionista tábor minden igyekezete hiábavaló lesz. Mert a szavazók többsége cionista, azonfelül jól meg vannak szervezve és így egészen bizonyos, hogy sikerülni fog nekik kibuktatni — saját magukat. Persze az anticionisták sem maradnak adósak a revánssal. Először is a Keren Hajjeszódra ők fognak gyűjteni és adakozni. Továbbá a hitközség költségvetésébe külön tételeket állítottak be. Évente cnyit a Keren Hajjeszódnak, külön összeget a Zsidó Nemzeti Alapnak — és hogy a rombolás megtörtént: sürgősen külön hozzájárulást az Uj Kelet restaurálására. Oh, ezek a lugosi anticionisták! Ezek közé jöttem én pénzt gyűjteni a fölépítés munkájára...

Rossz időben érkeztem. Az aradi szintársulat éppen erre a néhány napra jött le Lugosra, Poór Lili is velük vendégszerepelt és a kis városka apraja-nagyja nagyon is belérezelmesedett a színeszékbe. A mongolarcu Tökés Anni egy bolondította fitos orrocskájával az embereket, hogy haltak utána. Valamikor jó színészno lesz belőle és én nem is irigylem tőle a dicsőséget, különösen hogy egyszer egyik alakítása után, amikor megdicsértem, örömben vagy tudom is én miért, keservesen sirva fakadt. De ezegyszer mégis jobban szerettem volna, ha nincs Lugoson: nagyon is magához kötötte az embereket, holott az emberekre nekem volt szükségem. Mindegy — gondoltam eszöndesen — „mit den Wölfen muss man heulen” és hát csak én is odaültem közejük a kávéházi asztal mellé.

A lugosi Sámson is ott állt a körben. Az, aki vállán vitte a zongorát, utcaán keresztül, egy cionista ünnepség pódiumára. Amikor megérintette poharát, én lenyomtam izmos karját.

— De hiszen én már adtam, — mondotta mentegetőzve — ügyvédember vagyok és a napi munkámból élek. Lehetetlent kérsz.

En pedig lassan ránéztem az Ami fitos arcára, aztán a cionista Sámsonra és azt mondtam, de csak halkán: éppen azért. En nem jöttem hozzátok alamizsnát koldulni, én súlyos áldozatot kívánok. Es ha egyetlen öltő ruhádról volna szó: bajtárs, a zsidó ügy, a zsidó nép egyetlen öltőruháját kéri: megtagadod-e tőle?

— Mi az ára nálatok egy öltő ruhának? — kérdezte a Sámson és öklével az asztalra ütött, de úgy látszik, ő is jól tudta, mert már

irta is az ivre: Dr. Lugosi Herkules 5000 lei. Persze, ha a ruhámat kérétek a zsidó népnek, ez ellen nem lehet védekezni: oda kell adnom. — Nem csak ezt! — csaptam rá nyomban. — Holnap otthagyd az irodádat, a feleidet, a kenyeredet és jösz velem ajtóról-ajtóra, végig egész Lugoson.

— Jó, — mondotta a lugosi Cyrano, — holnap otthagynom irodámat, feleimet, keresetemet és megyek veled ajtóról-ajtóra, végig egész Lugoson...

Akkor aztán én adtam kezébe a poharat és hozzákocintottam a magamét.

A cukrászdában pedig ezt mondtam: Uram, egy napi keresetét kérem a zsidó ügy részére. A tömzsi kis cukrász szemérmesen le-sütötte szemét és azt mondta: oh istenem, egy napi keresetem a zsidó ügynek. Amikor távoztunk, az ügyvéd hitetlenül csóvalta a fejét.

— Te, ez az ember hazudott — mondotta — és szeretet cseugett a hangjában. Kérdő arccal néztem rá.

— Azt mondtotta, egy napi keresete. Drága, jó zsidó cukrász hazudott. Két heti keresetét adta ide.

A fiatal gyerek, fűszerkereskedő pedig így szólt: legföljebb egy hónapig nem fogok lumpolni. Tudtam, hogy az apja nemrégén halt meg és most már én életem a gyanupörrel. Ránéztem a kisérőmre. Az ügyvéd félrefordult és halkán sugta a feleletet: Sohase szokott mulatni — még kávéháza se igen jár.

— Ejha, gondoltam, — hát Lugoson már mindenki hazudik nekem?

Amikor megtudtam, hogy nagyon sze-

Mit követelnek a törökök

Ellentétes hírek a probléma megoldásáról

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Konstantinápoly, március 12. A török ellenjavaslat, amely a lausannei szerződés megváltoztatására irányul, a következő pontokat tartalmazza:

A szövetséges hatalmak vonuljanak ki minden megszállott területről, mihelyt a nemzetgyűlés a békeszerződést ratifikálta anélkül, hogy a többi szignatárius hatalom ratifikáló határozatát bevárják.

A területi kérdéseket illetőleg a törökök azt javasolják, hogy Görögország felé a Marica folyam legyen a határ. Szuverenitást igényelnek Kastalorice, Tenodos és Adakale szigetek fölött. Ezenkívül kérik, vegyenek fel a békeszerződésbe egy olyan rendelkezést, amely a török birodalmat mindazon kölesönkötelezettségek alól, amelyeknek biztosítékául

A csernovítzi zsidó diákok a tanszabadságért

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Csernovitz, márc. 11. Az itteni egyetem zsidó hallgatói a napokban, Merdinger bölesészhallgató elnöklete alatt, ülést tartottak a Jüdisches Hausban. A gyűlésen majdnem minden Csernovitzban tartózkodó zsidó egyetemi hallgató megjelent. Hendel jogszigorló románul, Brender jogszigorló héberül üdvözölte a diákokat. Ezután Medilanski ügyvédjelölt közölte a diáksággal az egyetem rektora és a zsidó hallgatók küldöttsége között történt beszélgetést. Geller ügyvédjelölt a zsidó diákság jelenlegi helyzetét ismertette. Az ülésen, amely mindvégig komoly figyelem közepete folyt le, a következő egyhangu határozatot hozták:

A csernovítzi zsidó diákság mai napon tartott ülésén tudomásul veszi a zsidó egyetemi hallgatók küldöttségének megbeszélését az egyetem rektorával és ugyancsak elégtétellel veszi tudomásul az állandó bizottság tevékenységét, valamint magatartását a rektor kijelentéseit illetőleg.

Az ülés az antiszemita zavargások minden jogosultságát kétségbevonja és az antiszemita diákok vádjait és követeléseit a legnagyobb határozottsággal visszautasítja. A zsidó diákság, amely soha egyetlen nemzetiséggel szemben sem érzett gyűlöletet vagy ellenségeskedést, sajnálattal állapítja meg, hogy a román diákság antiszemita tagjai, fe-

retne egy töltőtollat, megígértem, hogy küldök neki. Lugoson nincs. Azóta meggyőződtem róla, hogy Kolozsváron se kapható. Most utánajáratok Temesvárott és Brassóban. Mindenáron küldeni akarok neki egyet, drága, fiatal zsidó legény, fűszeres.

De amikor asszounyal állottam szemközt, akkor nagyon megrendültem. A férjével már elintéztem: szép nagy áldozatos összeget nyújtott át. Az asszonya kikisért és az előszobában megállított.

— Kérem, — mondotta — ezt én küldöm — és egy hosszukás bársonykazettát nyújtott át. En nem tudom már miért, de valami nagyon furesát éreztem, mintha a torkomat riszálna valami és nem mertem átvenni a kazettát.

— No, de fogja már — mondotta az asszony mosolyogva — és föl pattantotta a zárját. Gyémántos ékszer volt benne. — Ezt én küldöm, — ismételte az asszony — értékesítsék az ügy javára.

Ugy emlékszem, ezt volt az első eset, amikor köszönet nélkül mentem tovább. A szavak torkomba szorultak és az asszony talán nagyon nevetletlennek láthatott. Hajh, önem tudhatta ezt, hogy nagy pöröm van nekem az istennel, életre-halálra viaskodunk és a mérlegen az én serpenyöm hirtelen nagyot bilent felém. Egy asszounyknak gyémántos ékszere hullott belé, az tette sulyossá igazamat.

Jelentem, hogy a lugosi gyűjtés eddig hatvanezren fölül van.

Gizskalay János

— Az egyiptomi illetékJövedelmek, vagy Ciprus sziget adójövedelme szolgál, felmenti. Végül követeli a javaslat, hogy az idegen hatalmak mondjanak le Törökországban élő alattvalóik kapitulációs védelméről, valamint a gazdasági és pénzügyi privilégiumokról.

London, március 12. Az Exchange Telegraph szerint konstantinápolyi politikai körök azt a hírt terjesztik, hogy Anglia elfogadta a békétárgyalások újrafelvételét Principo szigeten.

A Daily Telegraph viszont feutartja, hogy az angol kormány csupán a lausannei békeszerződés aláírásához járul hozzá.

lelőtlen elemektől felingerelve, magát olyan tettekre ragadtatja, amelyek minden erkölcsi és kulturális zékkel a legélesebb ellentétben állanak.

A zsidó diákság csodálkozását fejezi ki afelett, hogy az állami ügyész a kampókereszt jelvényének nyilvános és kihívó viselését, mely jelvény Ludendorff Németországjának és Horthy Magyarországnak, de ezenkívül is minden reakciónak és az állampolgári béke feldulásának szimbóluma, megengedi.

A zsidó diákság, annak helyes felismerése mellett, hogy ezek a zavargások és erőszakoskodások az ország belső és külső békéjét veszélyeztetik, elhatározta, hogy minden kihívás, valamint tanítási és tanulási szabadság mindennemű akadályozása ellenére, egyetemi polgárokhoz méltó nyugodt magatartást fog tanusítani.

Annak tudatában, hogy a zsidó diákság államhü, ugyanolyan jogokat követelhet, mint amilyeneket a többi diákok élveznek, követeli a tanítási és a tanulási szabadságot és kéri a hatóságokat, tegyenek meg mindent, hogy a mostani állapotok végetérjenek és az egyetemi oktatás zavartalan menete újból kezdetét vehesse.

Ma este nagy tombola-estély a Metropolitanban.

Rothmann Márton szabókéllékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postáseszakózzák

A szászok deklarációja a szenátusban

Ötvenkét beszarábiai képviselő közül kilenc maradt a liberális pártnak. Ellenzéki népgyűlések Bukarestben és Ploestiben

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A szenátus hétfői ülését délután három óra körül nyitotta meg Pherechide elnök.

Schullerus Rudolf a szász nemzeti párt nevében szólal fel és felolvassa a szászok deklarációját. Kijelenti, hogy a szászok a román állam konszolidációját és megerősödését óhajtják. Visszapillantást vet Románia kormányzására a liberális kormányig. Kijelenti, hogy az alkotmányt az összes pártok együttes akarataival kellett volna megalkotni. A romániai nemzeti kisebbségek az alkotmánnyal szemben a következő követeléseket támaszthatják:

1. A felekezeti oktatás teljes szabadsága. 2. Az egyházak autonómiája. 3. A kisebbségi nyelvek szabad használata az állami közigazgatásban.

Jogosultak ezek a követelések annál is inkább, mert ugyanezeket a követeléseket támasztotta az 1905-i szebeni román országos kongresszus is. A szászok nem szavazhatják meg az alkotmányt azért sem, mert a gyulafehérvári határozatokat, amelyek az erdélyi nemzetiségek között a paktum jellegével bírnak, nem foglalja magában.

A kamara ülését három óra körül nyitották meg.

Chirulescu, az alkotmányreform előadója szóval fel elsősorban védekezik az előző üléseken ellene emelt vádak ellen. Vintila Bratianu miniszter közbeszólása nyomán Chirulescu előadó és Junian parasztpárti között szóváltás támad.

A beszarábiaiak puccsa

Az alkotmányreform tárgyalásának első napján kétségkívül a legnagyobb feltűnést a beszarábiai képviselők fellépése keltette, amellyel mintegy háttámadták a kormányt. Beszarábiában az általános választásokon a kormány, mint a többi országrészben is, megszerezte a mandátumok többségét és Inuletz vezetésével a beszarábiaiak nagyrésze a liberális pártnak foglaltak helyet. Inuletz miniszter lett, Ciugurianut pedig a többség a kamara alelnökévé választotta. Néhány hónap után azonban súlyos ellentétet támadtak a liberális beszarábiaiak között, amelynek következtében ez a csoport kettészakadt és egy része ellenzékbe ment. Az ötvenkét beszarábiai közül ekkor már huszonhét volt ellenzékben, ezeknek nevében olvasta fel Pau Halipa a pénteki ülésen deklarációját az alkotmány ellen. Szombaton, több beszarábiai éles támadása után, a Ciugurianu-csoport is frontot változtatott. Ciugurianu, a kamara alelnöke feltűnést keltő leleplezéseket tett Inuletz tárgyalásairól a szovjet-kormányval és a háború alatt mutatott állásfoglalásáról és végül kijelentette: hogy ezek után lemond az elnökségről, kilép a liberális pártból és ellenzékbe megy. Ciugurianu több híve követte és a beszarábiaiak közül este többen kiléptek a kormánypártból. Ilyenformán az ötvenkét beszarábiai képviselő közül csak kilencen maradtak Inuletznel a liberális pártnak.

Filmesítik a kamarai botrányokat

A kamarai botrányok második napján a kormány érdekes harciékszert gondolt ki a háborgó ellenzékkel szemben. Elhatározta, hogy a botrányos jeleneteket mozgófényképfelvételre készített. Az egyik miniszter mondotta:

— Meg akarjuk mutatni az egész országnak, milyen ellenzék ül a nemzeti gyűlésen.

A háznagy hivatal ilyen értelemben intézkedett: a szombat délutáni ülésen az egyik emeleti páholyt kiürítették és felvevőgépet állítottak fel benne. A liberálisok nagyrésze előzetesen nem értesült róla, hogy a kormány intézkedésére van a gép a páholyban. Amikor a gépet megpillantották, dühösen a páholyba rohantak, a gépszt megverték, a gépet pedig lefoglalták és diadallal a háznagy hivatalba vitték.

A gép közelében tartózkodott Raul Creciu újságíró, aki régebben a miniszterelnökség főtájkára volt. Stefan Joan liberális képviselő elkiáltotta magát:

— Ez hozta ide a gépet, filmriportokat akarnak készíteni.

A liberálisok ekkor nekiestek az újságírónak, akit súlyosan megvertek. Csak később derült ki, hogy az ellenzéknek semmi köze a fotogéphez.

A vasárnapi népgyűlések

Bukarestben vasárnap az Ovidiu nagytermében az egyesült nacionalista-caranista ellenzék hatalmas népgyűlést tartott, amelyen Mihalache, Lupu és mások szólaltak fel. Ismertették a kamarában folyó obstrukció okait.

Ploestiben a nemzeti párt tartott gyűlést, amelyen többek között felszóltak Popovics Mihály, Vajda Sándor, Pop-Csicsó, Xenii, Demetrescu, Brailan és mások. A népgyűlésen óriási tömeg vett részt. Pop-Csicsó beszédében kijelentette, hogy még Tisza István alatt a magyar parlamentben sem történtek olyan dolgok, mint tegnap Bukarestben. Vajda ismertette a rágalmatokat, melyekkel a liberálisok az erdélyiek vezetőit illetik. A határozati javaslat követeli a gyulafehérvári határozatok kötelező respektálását és a parlament feloszlatását.

„Meghíusult parasztfordalom”

Ezzel a címmel a hivatalos „Viitorul” a következőket írja:

— Mihalache ur, a „városi parasztság” egyik vezére a kamarában bejelentette, hogy a passzív rezisztenciából átlépnek a caranisták az aktív rezisztenciára. Mit jelent ez az aktivitás? Az aktivitás első lépése azok a táviratok voltak, amelyeket a vidéki szervezetekhez küldöttek és amelyben felszólítják azokat, hogy hozzanak fel a fővárosba minél nagyobb paraszttömegeket. Főleg az illovi kerületnek kellett volna szállítani a forradalmi elemeket. A parasztok azonban nem érkeztek meg és így amikor a vezérek a parlamentből kivonultak, alig 40—50 választási ügynök szegődött melléjük és tüntetett az utcákon és a királyi palota előtt. A felvonulás neveltséges volt. Az első lassan szitalni kezdett, de ez is elég volt a forradalmi lelkesedés lehűtésére. Lupunak eszébe jutott volna, hogy volt egy párt, jobban megszervezve mint az övé, amely azon a napon, amelyen megkísérelte általános sztrájkjal a torradalmat, el is veszett. Kár, hogy a visszaemlékezésekből nem tanulnak az emberek.

A szászok az ellenzékhez csatlakoznak?

A „Patria” jelentése szerint a szász nemzeti párt parlamenti tagjai, számszerint tizen, elhatározták, hogy felmondják a kormánnyal kötött egyezséget és az alkotmányreform elleni küzdelemben az egyesült ellenzékhez csatlakoznak.

JÓFORGALMU BODEGA

Ferenc József-úton olcsón

ELADÓ

Vétel esélén azonnal átvehető. Értekezni Kiss-u. 9



Mit láttam Tutankhamen piramissírjában

AZ ÖTÖDIK FÜLKÉBEN

Mint említettem, a pénz fülkéjében minden volt, csak pénz nem volt. A tömördek pénzjegye, amelyet papiruszra nyomtak, nem volt kézzelfogható pénz. Ahogy az ember hozzájuk nyult elporlottak. Ezt nem az idő tette, mert mint kutatásaim bebizonyították, ezek a papiruszok már Tutankhamen idejében a zsidó építőmunkások s a többi durvábbkezü rabszolga számára megfoghatatlan finomságok voltak, Armáisz uralma alatt pedig oly rosszul álltak, hogy idővel egészen devalválódtak. Ráakadtam a hordókra is, amelyekben az aranyat tartogatta az erős fáraó, ezek azonban szintültig üresek voltak, amiből tudóstársaim arra következtetnek, hogy későbbi dinasztiák alatt tolvajok jártak a kriptában. Ez a föltevés azonban helytelen. Én; a hordók fenekén felfedeztem a hieroglif-ckot: „Keresd az asszonyt!” Ebből megtudtam, hogy ezek a hordók még Tutankhamen idejében többiben telve voltak, de ugyancsak többiben kiürültek. Egyszeriben megdőlt az a hipotézis, mintha Tutankhamen agglagonyéletet élt volna, ellenkezőleg felesége is volt, akinek ugyanebben a sirlabirintusban kell eltemetve lennie.

— Keresd az asszonyt! — ismételttem a hordófenék axiómáját. Önkéntelenül is megboronáltam kis kecskeszakállamat és megigazitottam a nyakkendőm a szakállam alatt. Asszony van a közepben — nagyon izgatott a dolog. Képzelmek csak el, egy nő, aki négyezer éve nem állt szóba férfival! A kutatás láza fogott el s megkopogtattam a falakat, hol konganak. De három-négy helyen is kongtak, hogy elfogott a tétova s nem tudtam merre bontsam meg a téglát. Talán másutt nagyobb értékek várnak rám, kincsek vagy kulturokmányok, amelyek átadják nevemet a kései ezredeknek, ahogy ime én átadom Tutankhamen nevét és emlékéit. De nem, én most a nőt akarom látni, a fáraó feleségét. A felséges ösasszonyt.

Az egyik üreges rész felett ezt olvastam: „Keresd a pénzt!” Meghökkenek. Nekem szól ez a rejtélyes mondat? Talán jobb is volna, ha ahelyett, hogy a fáraónét keresem a hiányzó pénz helyén, magát a pénzt keresném, amelynek itt kell lennie. Nincsenek ugyan pénzgondjaim, mint tudvalevő ezekkel az immár világhírű Tutankhamen-írással bőségesen megkeresem, ami kell, de egy-két hordó arany még nálam is felférne. Nagy csend van a kriptában s egyszerre mintha gunyos nevetést hallanék, amolyan sátáni kacajt, mogoronzogok s a halántékomon végigcsurog a hideg nedvesség. Kacagott itt valaki? Senki, én magam kacagtam, mert megtaláltam az értelmét a mondatnak. A fáraófeleség harci kiáltása ez. Nem nekem szól, hanem a Tutankhamennek és azóta, hogy Tutankhamenne kimondta, minden feleség jelmondatként intézi férjéhez: „Keresd a pénzt!”

Nekifeszem a falnak, badól a vékonyka fájó s én ott állok a rejtelmek rejtelve előtt. A fal csupa tükör és ciráda, arany, ezüst és ébenia s középtűt két nyulánk szarkofág között egy erőteljes harmadik, zűbben lesz a fáraóné mumiája. Akkor izgalom fogott el, hogy már nem emlékszem, én szedtem-e le a fedelet a koporsókról, csak azt láttam, hogy két udvarhölgye között felült a fáraóné s rámemelte nehéz szemhéját. Azt hittem vízió, hallucináció, de mondhattam valamit nagy zavaromban, talán ép bemutatkoztam, mert már másodszer hallom a nevemet.

— A, üljön le, kedves Kaczér Illés.

Visszanyerem hidegvéremet, — hová üljek? Nézegetem az udvarhölgyeket, az egyik sovány öreg, de a másik, szavamra, csinos fiatal hölgy, kár hogy alszik. A fáraóné szigorú ábrázatot ölt, lecsapja az ifjabbik udvarhölgy koporsóján a fedelet és szól.

— Ide üljön, kedves, ide, hogy ne zavarja Tisztesz kisasszony álmát.

S hogy leülök s mentegetem magamat a feleséges asszony előtt, azt mondja:

— Sose feleségesasszonyozzon, csak nevezzen egyszerűen Ziltának.

Közelebbhúzódik hozzám és rámosolyog.

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

— Bokszeszes fiatalember, tudja, hogy maga nagyon hasonlít Pthahófishez?

Kicsit elhazom magamat, mert ha mosolyog is ez a Zilta, mégis csak négyezer éves a mosolya. De nem megyek el, itt sokmindent meg fogok tudni, olyasmit, amit egyetlen papirusz se árul el s ha innen kikerülök, lefőzöm tudós kollegáimat és megdöbentem az egész tudományos világot.

— Zilta, — szólak — mondja meg nekem a pontos évszámot, amelyben született, mert ez az egyiptológiában vita tárgya.

A fáróné arcát elfutotta a pirosság. Nem jól mondom, a bibor futotta el, egy igazi fáróné arcához a bibor illik jobban.

— Nem vártam volna, hogy ilyen barbár kérdést intéz hozzám.

Becsapta a másik udvarhölgy koporsóját is. — Ez az Anuke pletykálhatott magának!

Elővette elefántcsontnyelű kezitükét, áthuzta a szemöldökét tussal, az ajkát kárminnal, az arcára pamaccsal rizsport simított.

— Sokkal fiatalabb vagyok, mintsem hinné, Számítsa le azt a néhány esztendő... mennyi múlt el azóta, hogy idekerültem?

— Négyezer év.

— Azt a kis négyezer évet számítsa le. És ha már négyezret leszámít...

Megértettem. Ha négyezret leszámítok, leszámíthatok könnyedén még harmincegynehány évet.

— Jó! — mondtam — de arra kérem önt Zilta asszony, tisztázza nekem a Tutankhamen-Armaisz rejtélyt. Igaz, hogy elcserélték a fekvőhelyeiket?

— Ez rágalom! — kiáltott fel Zilta. — Mondtam, hogy pletykált itt valaki.

— De felség — szóltam — ne értsen félre. Komoly egyiptológusok állítják, hogy ebben a sírkamrában felcserélték a két fáró mumiáját... És lehetséges, hogy azok a holmik, amiket itt megtaláltak, így a felséges papucs és a keztyű netán Armaiszé.

— A papucs Tutankhamen — kiáltotta hevesen Zilta — és a keztyű csak volt Armaiszé, de jelen voltam, amikor gyors elhatározással odaajándékozta Tutankhamennek.

— Így az a vita, amit a tudósok folytatnak...

Ugyan — legyintett a fáróné — tudósok vitája! Ott voltam egyszer a Memfiszi Akadémián, amikor tudósok vitakoztak. Óh! Óh!

— Hiszen ez roppant érdekes — és megragadtam a fáróné kezét. — És min vitakoztak?

— Óh! Óh! — ismételte a fáróné. Ásított és ejtegette a szemeháját.

— De Zilta! — kiáltottam — ne aludjon el. Csak ezt az egyet! Min vitakoztak a memfiszi tudósok?

Rámnézett a szemé szögéből megvetően és gunyosan.

— És ez magát érdekli!

Ugy láttam, előkészületet tesz, hogy beszéljen, de hirtelen nagyon nagyot ásított s az álla ugymaradt. Visszahanyatlott és aludta tovább évezredes álmát.

Megtudtam, hogy ezek a fárónék csak egyszer négyezer évben ébrednek fel. Ezuttal nem volt szerencsém. De kitartás! Ha most nem is tudtam meg semmit, talán a következő alkalommal. Ujabb négyezer évig kell rá várnom, de megéri. Nagy dolgokat fogok megtudni.

Kaczér Ilés

Bucuresti arany- és ezüstbevéltő

legmagasabb árat fizet arany tárgyakért, törött arany és ezüst pénznemekért, gyémánt- és briliánsért! Deák F.-u. 4. sz. 1477

RÓTH cipész

OLUJ,
Str. St. O. Iosif

volt
szép-
cipész



A szombat éjszakai zavargások

Véres incidensek Kolozsvár utcáin és kávéházaiban Huszonhat tüntetőt letartóztattak

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Kolozsvár lakosságának nyugalmát szombat éjjel ismét megzavarták felelőtlen tüntetők. Békés járókelőket, gyanútlan kávéházi vendégeket és szórakozó vidékieket inzultáltak és vertek véresre. A város négy pontján voltak súlyosabb természetű megröhanások, amelyek során a mentőknek is több esetben dolguk akadt. A tüntetők a rendőrségen azt vallották, hogy a zsidóság részéről provokáció történt. A nem éppen szokatlan vádról maga a rendőrprefektus jelentette ki, hogy fantasztikusnak hangzik. Mit mondjunk akkor mi róla?

A vizsgálatnak kell kiderítenie az igazságot, annál inkább, mert legfőbb ideje, hogy ez a sokat zaklatott város visszanyerje végre békéjét és nyugalmát. Sajnálattal kell konstatálnunk azt is, hogy a rendőrségnek ez alkalommal sem sikerült csirájában megakadályozni a szomorú eseményeket. Illetékes helyen azzal indokolják ezt, hogy a rendőrlégénység létszáma nem kielégítő és az állandó szolgálat miatt a meglévő légénység is annyira kimerült, hogy csak nagy erőfeszítéssel képes hivatásának megfelelni. Már a novemberi zavargásoknál is ezzel magyarázták a közbiztonság aggasztó meglazulását. Azóta éppen elég idő állott a hatóságok rendelkezésére, hogy ezen az állapoton változtassanak. A szombat esti események szolgáljanak újabb intelmül a kormánynak, hogy ha elejét akarja venni az ország közállapotai teljes felborulásának, erős kézzel kell elfojtania minden ilyen felelőtlen egyéni akciót. Az eseményekről itt következik tudósításunk:

A Metropol-kávéházban

A Metropol-kávéház tulajdonosai így adták elő a szombat esti eseményeket:

— Tíz óra után néhány perccel bejött a kávéházba három-négy fiatalember, akik közül egyik a ruhatár mellett foglalt helyet, egy másik a két ajtó között a szelfőgő függöny mögött helyezkedett el. Később körülbelül husz fiatalember jelent meg a kávéházban. Az egyik közülük elmondotta, hogy egy zsidó leszakította kabátjáról a nemzeti jelvényt és idemenekült a kávéházba. Ezzel már neki is este azoknak, akiket zsidóknak néztek. Boxerekkel és egyéb ütőszerszámmal verték az embereket. Nem kimélték sem öregot, sem gyöngébbet. Salamon Móric malomtulajdonost, a város egyik tekintélyes polgárát dr. Kuku tanácsos mentett meg nagyobb inzultustól. Így is két pofont kapott. A verekedők elől sokan úgy menekültek, hogy áttörve az ablakot, kiugrottak a ház udvarára. Az effektív kár, eltekintve attól, hogy később már senkise jött a kávéházba, hozzávetőleges számítás szerint hatezer lei, mert két márványasztal és hat ablak is összetört.

A Biaziniben

A Biazini varietében egy szemtanu előadása szerint körülbelül harminctagu csoport jelent meg, míg a szálloda bejárata előtt nagyobb tömeg tüntető állott. A tüntetők igazoltatásra szólították fel a közönséget, amely a hirtelen támadt pánikban hanyat-homlok rohant a színpadi kijáró felől a szálloda udvarára. Innen többen a közeli temetőbe menekültek, minthogy a kapu előtt a tüntetők őrségeket állítottak fel, akik az arra menekülőket megverték. Jó félórát tartott, amíg a rendőrség megérkezett és a varietében a rend helyreállott. Az incidens hatása alatt a varieté tulajdonosa azzal a gondolattal foglalkozik, hogy beszünteti a mulatót. Ezáltal számos román és magyar artista vesztené el kenyerét.

A Park-kávéházban

Falk Imre, a Park-kávéház tulajdonosa a helyiségében lezajlott inzultusokról ezeket mondotta:

— Tizenegy óra felé jöttem a Fötéren, ahol az Európa-kávéház környékén talákoztam dr. Krémer Armin orvossal. Dr. Krémer, aki kávéházam törzsvendége, a fejét fogta és szédült. Megkérdeztem mi baja, mire elmondotta, hogy egy csoport fiatalember váratlanul megröhanata és valaki egy ólmos tárggyal fejbeverte. Az orvost karomon kávéházamba kísérttem, ahol frissítőt adattam neki. Nemsokára jobban lett.

— Alig néhány perccel ezután négy fiatalember jött a kávéházba. Körülnéztek, majd kimentek és behívták társaikat, akik libasorban jöttek be és felkérítették a közönséget, hogy álljanak fel.

Mindenki felállott és végighallgatta a fiatalemberek egy kottáról énekel hazafias dalát. Ennek befejeztével a vezetők antiszemita izü megjegyzéseket tettek a közönségre.

— Azután néhányan nekiestek két embernek, akik a kávéházban borozgattak. Ezt a két embert, akiket nem ismerem, — nyilván vidékiek lehetnek — nagyon megverték. Ekkor már többen elállottak az ajtókat, mások pedig igazoltatták a kávéházban levőket. Azt, aki a legesekelebb módon is méltatlanságának adott kifejezést, nyomban inzultálták. Többen a vendégek közül felmenekültek a lakásom hálószobájába, közöttük dr. Rosenberg Mátyás, Boros papirkereskedő, Szatmári ékszerész, dr. Grünbaum és dr. Fischer orvosok Löwy Jenő, akik azt hitték, hogy ott védve lesznek az inzultusoktól. A támadók oda is behatoltak és véresre verték őket. Különösen megverték két zsidó szigorló orvost, Eisikovits Károlyt és Wilhelm Ernőt. Ezeket a mentők vitték el, mihoggy fejükön súlyosan megsérültek. Inzultáltak továbbá Fehrenbach Guyt, az amerikai Joint titkárát. A vendégek jórésze fizetés nélkül hagyta ott a kávéházat. A főpincérnek ezeröttszáz lei kára van.

Nyilatkozik a rendőrprefektus

Popovici rendőrprefektus a szombat éjjeli incidensről a következőket mondotta munkatársunknak: — A tüntetők állítása szerint a zavargásokat provokáció idézte elő. Egy békésen haladó román diák mellől a Metropol-kávéház előtt egy zsidó ember állítólag letépte a nemzeti színű kokárdát. Ez háborította volna fel a diákságot annyira, hogy a későbbi sajnálatos események bekövetkeztek. Mondom, a tüntetők állítják ezt s bár hihetetlenül hangzik a vád, a vizsgálatot ebben az irányban is lefolytatjuk, hogy kiderítsük, történt-e valóban provokáció.

— A zavargások a Metropol-kávéházban kezdődtek, majd később a Biasini-varietében s a Park-kávéházban folytatódtak. Mindenütt inzultáltak és kivertek a vendégeket, különösen a zsidókat. A rendőrség nyomban, ahogy értesült a zavargásokról, nagyobb készenléttel vonult ki és igyekezett elejét venni a súlyosabb verekedéseknek. Közben tudomást szereztünk róla, hogy a tüntetők egy csoportja a vasúti állomás felé vonult, mire Cepescu főügyész társaságában én is az állomáshoz siettem, ahol huszonhat tüntetőt letartóztattunk. A vizsgálatot az ügyészség folytatja le ellenük.

A liberális félhivatalos az incidensekről

A kormány kolozsvári félhivatalosa, az „Infratirea“ a szombat éjszakai zavargásokról azt írja, hogy a zavargásokat megelőzően pénteken este a Metropol-kávéház előtt 60—70 tagból álló zsidó csoport verődött össze, amely megtámadott 6—8 békésen arjáró román diákot és valamennyit véresre verte. A helyszínére kiszállott a rendőrség is, de senkit nem tartóztatott le. Az „Infratirea“ jelentéséhez csak azt jegyezzük meg, hogy érdekfűdésünkre a rendőrség erről az incidensről semmi felvilágosítást sem tudott adni.

Ezzel kapcsolatban az „Infratirea“ a lap más helyén felhívja a zsidó lakosságot, hogy ne avatkozzék be provokálólá a kolozsvári egyetem folyó harokba és őrizze meg hidegvérét, mint azt a multban is tette. Ehhez a felhíváshoz is csak annyit jegyzünk meg, hogy Kolozsvár zsidó lakossága a novemberi zavargások első napjától kezdve önmagát leküzdve fojtotta vissza érzelmeit és soha nem adott okot az incidensekre. Ez nem történt meg most sem és az „Infratirea“ nyugodt lehet: a jövőben sem fog megtörténni. Am most mi kérjük meg a lapot, hogy az „Infratirea“-t: ne adjon hitelt ellenőrizhetetlen híreszteléseknek, hanem tudósításaiban igyekezzék olyan objektív maradni, amilyenek mi vagyunk. Ha az „Infratirea“ tud arról, hogy pénteken este zsidók véresre vertek román diákokat, ám indítsa meg a rendőrség a legszigorúbb vizsgálatot és büntesse meg példásan a verekedőket. Járuljon hozzá az „Infratirea“ a vizsgálat eredményéhez és sorolja fel a megvert román diákok neveit, amint mi is felsoroljuk mai tudósításunkban az inzultált zsidók neveit.

* Legdivatosabb francia cipőket legolcsóbban kényit Ordentlich Lejos Király-u. 18.

Föbelölte
6. divizi
ét és fölmil
tartóztattak

— A
Nagyvár
eltő öngyilkos
írradó éjszaka
ivizió helyette
s azonnal me

Az Uj K
rdeklődött a
rezőket tudta

Az öngy
zredes jött át
s vizsgálatot
nyatálában. A
ogy az élelme
nyáznak. A vi
fanu ezredest,
mint egy állat

A letartó
s a katonaság
smert színész
zubrettjének
kot, hogy Ma
enn a színész
itték, hogy k
Pinter Böskéné

Manu ez
letet élt. Majd
ártázt a C
Az Uj K
zínésnőt, aki
s másoktól hal
Egyébkné
aresti család g
melynek ellens
rákban szabad
Mindezzel
viszony, ama
edes az élelme
zindü, hogy La
król és ezért
tovább tart.

— Kons
pen. Bukarest
eje Helena tr
hol fogadják
örög exkirályn

Dr. Met
Dr. Metes Pet
prefektusa teg
megjelent a ké
magyarigeni vá
mandátumot az
málta és dr. M
megválasztott k
es ezzel egyide
és visszaérkez
jelent a prefekt
prefektusnak a
éségig a prefekt
prefektus ezuto
ros közönségene
szívén fogja vis
ügyvédi irodát

— Reha
terét, Dr. Pop
primár ügyében
gármester szemé
igazolta az ellen
polgármestert m
napokban vissza
lőszindü, hogy d
állását. Valósz
az utódja, arra
nincsenek.

— Elsőiy
ból jelentük: A
teljesítő kibővít
viharban elmerü
vizbefulladás.

HIREK

Föbelötte magát a nagyváradi 16. divízió helyettes-intendánsa

Két és félmillió lei hiánya a divízió pénztárában. Letartóztatták Mann intendánst. Házkutatás Pintér Bóskénél

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Nagyváradról jelenti tudósítónk: Feltűnést keltő öngyilkosság történt a szombatról vasárnapra virradó éjszaka Nagyváradon. Laune ezredes, a 16. divízió helyettes-intendánsa, lakásán föbelötte magát és azonnal meghalt.

Az Uj Kelet munkatársa illetékes helyen érdeklődött a tragédia előzményei iránt és a következőket tudta meg:

Az öngyilkosság előtt pár nappal négy ezredes jött át a kolozsvári hadtesttől Nagyváradra és vizsgálatot folytatott a 16. divízió élelmezési hivatalában. A vizsgálat folyamán megállapították, hogy az élelmezési pénztárból két és félmillió lei hiányzik. A vizsgálat eredményeképpen letartóztatták Mann ezredest, a 16-ik divízió intendánsát, valamint egy állatorvost.

A letartóztatással kapcsolatban a rendőrség és a katonaság házkutatást tartott Pintér Bóskénél és a nagyváradi városi színház szubrettljének lakásán. A házkutatásra az adott okot, hogy Mann ezredes szoros barátságot tartott fenn a színház vezetőivel. A nyomozó hatóságok azt hitték, hogy kompromittáló iratokat fognak találni Pintér Bóskénél, de nem találtak.

Manu ezredes egyébként feltűnően költséges életet élt. Majdnem minden este magas tételekben kártételek a Cerul Liberálban.

Az Uj Kelet munkatársa tegnap felkereste a színház vezetőjét, aki kijelentette, semmiről nem tud, ő is másoktól hallotta, hogy Manut letartóztatták.

Egyébként Mann felesége, aki dús gazdag bukkaresti család gyermeke, kauciót tett le férjéért, amelynek ellenében Mann ezredest a tegnap esti órákban szabadlábra helyezték.

Mind ezzel azonban még nincsen tisztázva az a viszony, amelyben az öngyilkossá lett Laune ezredes az élelmezési hivatal visszaéléseivel áll. Valószínű, hogy Laune ezredes is tudott a machinációról és ezért választotta a halált. A nyomozás tovább tart.

— Konstantin király özvegye Bukarestben. Bukarestből jelentik: Károly trónörökös és neje Helena trónörökösne ma a határra utaztak, ahol fogadják a trónörökösne édesanyját, Zsófia görög exkirálynét, Konstantin király özvegyét.

Dr. Metes Péter mandátumát igazolták. Dr. Metes Péter Kolozs megye és Kolozsvár volt prefektusa tegnap érkezett meg Bukarestből, ahol megjelent a képviselőház ülésén és benyújtotta a magyarigeni választásról szóló jegyzőkönyvet. A mandátumot az igazoló bizottság szabályszerűnek találta és dr. Metes Pétert a magyarigeni kerület megválasztott képviselőjének nyilvánította. Dr. Metes ezzel egyidejűleg lemondott prefektusi állásáról és visszaérkezett Kolozsvárra. Itt ma reggel megjelent a prefektúrán, ahol hivatalát dr. Utalea subprefektusnak adta át, aki az új prefektus kinevezéséig a prefektusi teendőket fogja ellátni. A volt prefektus ezután is köszönetet mond Kolozsvár város közönségének, amelynek érdekeit továbbra is szíven fogja viselni. Dr. Metes képviselő egyébként ügyvédi irodát nyit Kolozsváron.

— Rehabilitálták Kolozsvár polgármesterét. Dr. Pop Julián, a felfüggesztett kolozsvári primár ügyében kedvező fordulat állott be. A polgármester személyesen járt el Bukarestben és beigazolta az ellene emelt vádak tarthatatlanságát. A polgármestert minden valószínűség szerint még a napokban visszahelyezik állásába. Viszont nem valószínű, hogy dr. Pop Julián továbbra is megtartsa állását. Valószínűleg le fog mondani. Hogy ki lesz az utódja, arra nézve még határozott dispoziciók nincsenek.

— Elsütyedt hajó, kétszáz halott. Athénből jelentik: A pireuszi arzenál mellett szolgálatot teljesítő kikötőhajó vasárnap éjszaka az óriási viharban elmerült. A hajó legénységéből kétszázan megfoglaltak.

— Elárverezték Caruso vagyónát. New-yorkból jelentik: Tegnap a City Hallban elárverezték Caruso, a nemrég elhunyt világhírű operaénekes hagyatékát. Rengeteg művészi értékű festmény, mükincs és antikvítás került eladásra, amelynek az árából több mint kétezer dollár folyt be.

— A Felsővisói Zsidó Leányegylet kulturestélye. A most megalakult Felsővisói Zsidó Leányegylet a napokban tartotta meg nagy érdeklődés mellett első estélyét. A nívós műsort nagy közönség hallgatta végig. A program első pontja a zsidó nemzeti himnusz volt, amelyet a kis iskolás leányok adtak elő. Ezután Rothschild Fülöpne díszelnöknő román nyelvű beszédben kérte a közönség támogatását az egylet munkájához. Dr. Fried Ábrahám nívós felolvasása után Salom Brün színművész zsargon költséket mutatott be. Az előadás befejezésével Hager Pepi mondott köszönetet az egybegyűlt közönségnek. A szépen sikerült estély Rothschild Fülöpne díszelnöknő, Fruchter Dóra elnökne, Wolf Etel, Hager Pepi, Hager Rózsi, Mátrai Eliska, Silberherz Regina, Silberherz Rózsi, Szöbel Pepi, Szöbel Irén, Engelstein Rózsi és Szabó Sári érdeme.

Élijáhu a Karmelen

Irta Neumann Neményi Endre (Jeruzsálem)

... A haifai kikötőben
Olyankor, hogyha alkonyul
S a csillagos ég végtelenje
A kék öblre ráborul,
Mikor a hold szelid ezüstje
Csillogva száll a tengeren
Élijáhu próféta lelke
Álmódva száll a Karmelen!

Dalol a holdas est, a tenger,
A pálmafák a part felett,
Az új házak; dalol a Karmel
Száz régen elszállt éneket,
Olyan a holdsugár ezüstje,
Mint egy óriás glória,
S felettük a próféta lelke
Mint egy merengő, szent ima!

Oh sok, sok századév lepergett,
Hogy egy holdfényes éjjelen
A jóság álmáról merengett
Élijáhu a Karmelen
Oh be sokan még ma sem értik,
A szelid álmok szent dalát,
Nincs szeretet, nincsen igazság,
Nincs jóság és nincs jó barát!

Oh ma is ur még az erőszak,
Az erős a gyengére tör,
Szuronyok hegyén az igazság,
S a bíró ma is az ököl,
Oh ma is hull a könny s a vér még!
Oh Élijáhu érzed-e?
Hogy a világ most a néped
Égő könnyével van tele!

Oh Élijáhu! hívunk, várunk.
Jövel! Jelenj meg! Légy velünk!
Százszor, ezerszer félre értve
Lásd ezer sebtől vérzünk!
... Hogy a föld a jóság hazája,
A világ egy nagy kert legyen,
Jövel, tanítsd meg a világot,
Élijáhu, a Karmelen!

— Fel akarják emelni a borotválkozás árát. A kolozsvári borbélyiparosok azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a borotválkozás árát nyolc, illetve tíz leire emelik. Minthogy az emeléssel egyidejűleg a borbélymunkások fizetését a régién akarják meghagyni, a borbélymunkások szakszervezete már eleve tiltakozott az emelés ellen, amelybe csak abban az esetben hajlandó belemenni, ha a borotválkozás árának arányában a munkásoknak is több fizetést adnak.

* A Tarbut leánygimnázium igazgatósága ezúton szólítja fel az I-a oszt. növendékeit, hogy csütörtökön délelőtt 10 órakor; az I-b oszt. növendékeit, hogy pénteken délelőtt 10 órakor jöjjenek az Eötvös-utcai iskolába. Az igazgatóság.

* Minden pezsgőt kiszorít — a Szilágyi Favorit.

— Olaszország három és félmillió fontt vesz részt az osztrák kölcsönben. Bécsből jelentik: Olaszország három és félmillió angol font erejéig részt vesz egy egyéves osztrák kölcsön garántálásában.

— Árvizek. Bukarestből jelentik: Az ország több vidékéről nagy árvízveszedelmet jelentenek. Különösen a Zsil-folyó öntött el számos falut. Filias és Tg.-Jiu között a vasuti forgalom az árvíz miatt megszakadt, ugyancsak szünetel a forgalom a buzau-nehoiasi vonalon, ahol a Szeret és a Pruth-folyók áradtak ki. Az árvíz következtében a aukarest-galaci vonalon a közvetlen vasuti összeköttetés megszakadt. A közlekedést Galac felé Marasestin keresztül bonyolítják le.

— Mozdósítanak Lengyelországban. Varsóból jelentik: Az itteni lapok behívási parancsot közölnek az 1883—1889. tartalék-korosztályok részére. Ugyancsak behívták a tartalékos tiszteteket, mérnököket és orvosokat. Politikai körök szerint a mozdósítás nem Oroszország, hanem Litvánia ellen irányul.

— A Wiener Kommerzialbank igazgatói vagyonuk feloldását kérik. Budapestről jelentik: A Wiener Kommerzialbank letartóztatásban lévő igazgatói kérték a bíróságot, oldják fel a zár alól vagyonukat. Kérésüket azzal indokolják, hogy apróbb visszaélések gyanújárt többmillió értékű foglalt le már eddig a rendőrség. A Wiener Kommerzialbank ügyében a nyomozás kiderítette, hogy Pollák, a budapesti fiókintézet igazgatója két és félmilliárd koronával megkárosította az intézetet. A letartóztatott Lukács és Gál igazgatókat óvadék nélkül, Márkus igazgatót pedig hatmillió korona óvadékkal szabadlábra helyezték. Baron és Pogány igazgatók továbbra is fogva maradnak.

* Figyelem a nagy vashid-sarokra. B. Markovits ékszerésznél lehet bevásárlásokat a legolcsóbban eszközölni. Drágaköveket, törtaranyat, platinát a legmagasabb árrban vesz.

* Salon „Modelles Elegantes“ Mikó-utca 30. Eredeti modellruhák és kabátok állandó kiállítása. Kosztümök, köpenyek, estélyi és látogató ruhák. Rendelések mérték után a legpontosabb kivitelben.

**Harisnya, keztü és kötött-
árukulönlegességek
eredeti gyári árban**

BLATT

1394

kötött-szövött áruhaza Cluj, Fötér 13.

Eredeti gyári
árak!

Eredeti gyári
árak!

1896

„HELIOS“

kötött-szövött áruháza lerakata
Cluj, Piața Unirii
(Fötér)
7.

Óriási választék kötött és szövött
árúban, harisnyák és keztükben!

Megérkezett!

A valódi **חם של** (ortodox husvéti)
surányi cukor és csakis

Bermann Wolf

nagykereskedőnél Cluj, Szé-
chenyi-tér 39 alatt kapható.

Husvétii egyéb cikkeik is már raktáron van-
nak. Kérek sürgős rendeléseket. 1493

KÖZGAZDASÁG

Megegyezés a szesziparban

A szeszgyárosok gyűlése

- Az Uj Kelet tudósítójától -

A mezőgazdasági és ipari szeszgyárosok között két esztendő óta folyó harc vasárnap új fázishoz jutott. A mezőgazdasági szeszgyárosok Kolozsváron a kereskedelmi és iparkamara helyiségében közgyűlést tartottak, amelyen az ipari szeszgyárosok megbízottai is megjelentek. A közgyűlésen megegyezés jött létre a két érdekelttség között, amely egyelőre az egységes képviselőségben és a szeszadótörvény ügyében bekövetkezendő együttes eljárásban csúcsosodik ki.

Az Erdélyi Szeszgyárosok Egyesületének közgyűlésén Solyom Imre szeszgyáros elnökölt. A napirendet dr. Kiss Mór nyugalmazott egyetemi tanár, az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetségének igazgatója ismertette, változta a mezőgazdasági szeszgyárosok tarthatatlan helyzetét és követelte a békebeli szeszkontingens visszaállítását. Előadta, hogy a kormány szeszadó törvénytervezete sérelmes és lehetetlen állapotokat teremt a mezőgazdasági szeszgyárosok részére. A javaslat kimondja, hogy minden hektár föld után évente egy hektoliter szesz termelhető, de a termelési maximum semmi esetre sem haladhatja meg az évi 400 hektolitert. Ez a rendelkezés megfojtaná az erdélyi mezőgazdasági szeszgyárosokat, amelyek úgy is válsággal küzdenek. Javasolja, hogy a szeszadótörvénynek ilyen módon leendő törvénybecikkezése ellen a mezőgazdasági szeszgyárosok az ipari szeszgyárosokkal együttesen lépjenek fel.

A mezőgazdasági szeszgyárosok exponensei beható vita alá vették az előadói javaslatot. A felszólalások alapján olyan határozatot hoztak, hogy meghívják az ipari szeszgyárosok képviselőit a tanácskozási. Az ipari szeszgyárosok képviselőiben megjelentek Baró Neumann Károly, dr. Löbli László és dr. Czell Vilmos, akik nevében báró Neumann Károly hosszabb előterjesztést tett a mezőgazdasági és ipari szeszgyárosok együttműködésére vonatkozólag. Az előterjesztés után elhatározták, hogy a mezőgazdasági szeszgyárosok belépnek az ipari szeszgyárosok által létesített eladási iroda köteleikébe, ezzel szemben az ipari szeszgyárosok közműködnek a szeszadótörvénynek olyan irányú módosítása érdekében, ami az erdélyi ügyeket békebeli alapokon kezeli.

A mezőgazdasági szeszgyárosok azonkívül azt a feltételt is elfogadtatták az ipari szeszgyárosok képviselőivel, hogy az ipari szeszgyárosok az exkontingens után literenként 5 levet magasabb adót fizessenek és a mezőgazdasági szeszgyárosok az adóilletésnél 20 százalékos bonifikációban részesüljenek. Arra az esetre, ha a törvény a kontingens redukálását rendelné el, a redukció az ipari és mezőgazdasági szeszgyárosok között arányosan megosztva történjen.

A közgyűlés után a mezőgazdasági szeszgyárosok képviselői választmányi ülést tartottak, amelyen az egyezmény technikai keresztülvitelét beszélték meg.

A nélkülözhetetlen üzemi alkalmazottak felmentése. A „Consum” ortesülése szerint az összes erdélyi iparvállalatok nélkülözhetetlen alkalmazottait, akik nem tartoznak a három legfiatalabb sorosztályhoz, a katonai szolgálat alól felmentették. A felmentéseknél a hadügyminiszterium főleg az ország termelési érdekeit tartotta szem előtt és nem a felmentéses kérdéseben számos jelentős meggyőződést tett.

Uj devizaosztályok. A devizatorvény folytán a bankok devizaosztályainak átszervezése most van folyamatban. A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank devizaosztályának főnöke Mikos Mihály lett, az Albina Takarékpénztár Részvénytársaságé Izsák Jenő, a Közgazdasági Bank devizafőnöke, míg a Banca Agrara devizaosztályának vezetőjének Hirschfeld Hermann, a Banca Marmorosch & Blank devizafőnökét szerződötték.

Valutapiac március 12-én. Bukarest. De-

viza: Páris 1325, London 1045, Newyork 220 Róma 1645, Zürich 41:50, Prága 660, Bécs 31, Berlin 110, Budapest 7:50.

Berlin. Nyitás: Róma 1000, London 98.000, Newyork 20.800, Páris 1260, Zürich 3385, Prága 620, Budapest 680, Bukarest 125.

Zürich. Nyitás: Berlin 260, Newyork 535:50, London 2522, Páris 3245, Milano 2570, Prága 1595, Budapest 17:25, Belgrád 565, Bukarest 250, Varsó 120, Bécs 74:25, Zárlat: Berlin 259, Newyork 535:75, London 2527:50, Páris 3245, Milano 2524, Prága 1595, Budapest 17:375, Belgrád 565, Bukarest 250, Varsó 120.

Páris. A március 12-iki tőzsdényitáznál a lelt 7:75-ös árfolyammal jegyezték.

Budapesti értéktőzsde. Nyitás: Salgó 128.000, Rima 17.500—17.900, Allamvasut 49.750, Kőszén 3.650.000, Cukoripar 510.000—500.000, Ganz-Danubius 2.900.000. Az irányzat ingadozó.

tos győztesének látszott. A 25-ik percben Marci a bíró kiállítja. A 41-ik percben a piros-fehér kiegyenlített. A KAC volt a jobb, a Victoria a lelkesebb csapat. Szigorú bíró volt dr. Vatiánu Sabin (Universitatea), akinek érdeme, hogy a küzdelem nem fajult el.

Nagyváradon is az őszi szezon restanciáját dolgozták le. Az Egyetértés Pop hátvéd öngóljával és Micsinai góljával 2:0 (1:0) arányban győzte le a Bihorult. Bíró: Pártos. A NAC 3.1 (3:0) arányban győzött a Szatmári SE ellen. A gólokat Rónay tizenegyesből, Guru és Kinigli, a szatmári csapat részéről Csorba rúgták. Bíró: Krüger Károly (Egyetértés). A Törökcsécs Ströck (4), Zsiga (4), Róth (2) és Török góljaival 11:0 (4:0) arányban lélepte a tíz emberrel és Wohl kapus nélkül játszó Makkabeát.

Szatmáron az Olympia 3:0 (3:0) arányban győzött a Bar Kochba ellen. Bíró: Vadász.

Aradon az AAC—CAMP (Petrozsény) döntő fontosságú mérkőzése 1:1 (1:0) arányban nem hozott döntést. Mindkét csapat egyenlő pontszámmal és gólaránnyal vezet a bajnoki listán, az AAC azonban még veretlen. A mély, sáros talajon ne-

hezen mozgott mindkét csapat. A vezető gólt a 24 percben Dufner beadásából Kenderessy rúgta, CAMP — melynek legjobb embere Pálinkás volt — a második félidő 8. percében Veszprém révén egyenlített. Bíró: Szika János (Kinizsi, Temesvár). A többi aradi és a temesvári mérkőzések a tavasz esőzés következtében elmaradtak.

Az Unirea külföldi sikere. A temesvári Unirea turázó csapata március 4-én Fiumében 2:1 (1:0) arányban győzött az olasz Olympia ellen. Mindkét gólt Chambré rúgta. Március 6-án Triestben az Unirea 1:1 (1:0) arányban döntetlent végzett az Ederával szemben. A romániai csapat gólját Kozovich 35 méteres szabadrúgása eredményezte.

Magyarország—Svájc válogatott 6:1 (1:0). Budapestről táviratozza tudósítónk: A Lausanneban megtartott magyar—svájci válogatott mérkőzést a magyarok 8000 főnyi közönség jelenlétében fölényesen megnyerték. A magyar csapat sor új összeállításban szerepelve az utolsó órák legjobb teljesítményét nyújtotta. A gólokat Molnár, Orth és Hirczer rúgták, mindegyik kettőt-kettőt. A svájciak gólját Abegglen balösszekötő szerezte meg. A magyar védelem kitűnő játékot produkált. A svájciak főleg rossz kapusoknak köszönhetik súlyos vereségüket.

Az FTC spanyolországi sikerei. Budapestről táviratozza tudósítónk: A barcelonai kettős sikertelenség után az FTC március 7-én és 8-án Madridban mérkőzött. Szerdán az FC Real klubbal 2:2 arányban döntetlent játszott, csütörtökön 2:1 arányban győzött.

Délmagyarország—Nyugatmagyarország 2:1 (1:0). Budapestről táviratozza tudósítónk: Március 11-én a sáros, relázott Üdösi-úti pályán megismételték Dél- és Nyugatmagyarország válogatott csapatainak serlegdöntő mérkőzését. A 6. percben Délmagyarország Hapa gyenge lövése révén megszerzi a vezetést, a második félidő 8. percében Holzhauer elgáncsolása miatt megítélt tizenegyesből a nyugatiak egyenlítették, de a 10. percben a kapus hibájából Délmagyarország megszerezte a győztes gólt. A nyugatiak kiegyenlítési kísérletei eredménytelenek maradtak.

Felélős szerkesztő: DR. MARTON ERNŐ

Még sehol és soha
nem voltak kaphatók
készen olyan kitanó
öltönyök,
felöltők,
fluruhák,
mint most
KATZ és MENDEL
cégnél Cluj, Fótér 10. szám.
Szövetek nagy választékban.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor:
Kedd: Hegyek alján. (4-edszer. Opera helyárrakkal. Napi bérlet 107 szám B.)
Szerda: Gyurkovics Isányok. (Bérlétszűnetben. Rendes helyárrakkal.)
Csütörtök: A Bajadér. (Első bemutató előadás: Odette-Kolbay, Radjami-Sümegi, Mairenne-Somogyi, Napoleon-Ekercs, Fülöp-Leövey, Prinquette-Isab. Premiére bérlet 38. szám. Premiére-helyárrakkal.)
Péntek: A Bajadér. (2-odszor. Premier helyárrakkal. bérlétszűnetben.)
Szombat: este 7 óra: Bajadér. (3-adszor. Premiére-helyárrakkal. Bérlétszűnetben.)
Szombat este 11 óra: A Gyilkos álarcz. (Fantazmagoria 8 képben. Ujdonság először. Az Oroszlán. (Ujdonság először.) Audiencia (Ujdonság először. Premiére-helyárrakkal.)
Vasárnap d. u.: A Csikós. (Szentgyörgyi István felépésével. Olcsó helyárrakkal.)
Vasárnap este 7 óra: A Bajadér. (4-edszer. Premiére-helyárrakkal. Bérlétszűnetben.)
Vasárnap este 11 óra: A Gyilkos álarcz. (Ujdonság 2-odszor.) Az Oroszlán. Ujdonság 2-odszor. Audiencia. (Ujdonság 2-odszor. Rendes helyárrakkal.)
Hétfo: A Bajadér. (Második bemutató előadás.) Odette: R. Malász Baba, Radjami-Réthely, Marianna-

SPORT

Vasárnapi eredmények

- Az Uj Kelet tudósítójától -

Az erdélyi és bánáti sportkerületekben a március 11-én lejátszott bajnoki mérkőzések a következő eredményekkel végződtek:

Kolozsvárt az őszi fordulóról elmaradt mérkőzéseket bonyolították le. Az Universitatea nagy elánal játszó csapata Guga, Petica és Grant (2) góljaival 4:0 (1:0) arányban győzte le a CFR nyolc ifjúsági játékosal tartalékoltt együttesét. A régi gárdát csak Végh Kami, Szilasi és Nagy Miklós képviselték. Bíró Winkle István (KAC). A KAC—Victoria mérkőzés 2:2 (1:1) arányban döntetlenül végződött. A vezető gólt a 4. percben Marci handse miatt megítélt tizenegyesből Barabás szerezte meg a Victorianak. A KAC állandó támadásai dacára csak a 41. percben tudott Raduch-révén egyenlíteni.

A második félidő 11-ik percében Major vezetéshöz juttatta a KAC-ot, amely a mérkőzés biz-

TUNGSRAM
A legjobb villanykörte! Mindenütt kapható!

Kedd 1928
Nemény
Izso, P
(Premi
dd: A Ba
Napi be
* Közpo
gy előadás
Uránia
filmvállalat m
repben: Ma
Egyete
pollo-filmváll
góniájának, c
ásodik és bef
Apollo
ont végtelenű
merikai felvé
Dorian-cég
arré Egyenlő
ennel pályá
uo hitközség
Pályázó
kélcetes bírá
Kivánat
merete is, n
artandók.
Fizetés
helyhez még
ltás és a sz
Pályázat
vény, életko
ett egyházi
et csak a m
Pályázat
ok be az elő
Fágara
Thierfeld
hitk. t
nbd sw
ecets
LÉB FIV
FEREN
GYÁR
Posta, vasu
Gámpa
la T
(Hosszu
Marba
Csehország
fuvarkülön
ket a fu
felülvizsgál
azonnal ké
ben kifizet
! Olcsó bevás
Feuers
Allando
Megérk
Vasárnap

Kedd 1923. március 13.

Neményi Lili, Napoleon-Berky Jozsef, Fülöp-Iszó, Pinpinette-Leóvey. Premiere-helyárakkal. (Premiere-bérlet 29. szám.)

* Központi télikerében minden este 9 órakor előadás. Beléptidj nincs. 1425

Mozgók műsora:

Uránia mozgóban: kedden-szerdán az Atlantic-filmvállalat megkapó életképe: A Dollár Princess. Fő szerepben: Gladys Walton.

Egyetem mozgóban: kedden még a bucuresti Apollo-filmvállalat szenzációs újdonságának, A Sasok gonáijának, első része fut, míg szerda-csütörtökön, a második és befejező rész, kerül majd színre.

Apollo mozgóban: kedden a Royal-Filmköz-pont végtelenül kedves vígjátéka: Sinnfein kisasszony, amerikai felvétel. Szerdán szintén amerikai műremek, Dorian-cég nagyszerű attrakcióját Ur és szolga, arról Egyenlőség című, híres színműve filmen.

Rabbiállásra

Ujra pályázatot hirdet a fogarasi izr. status-uo hitközség.

Pályázóktól megkívánjuk a német nyelv ökölcetes bírását és bírását az államnyelvrnek. Kívánatos volna a magyar nyelv teljes ismerete is, miután magyar hitközségek is tartandók.

Fizetés megegyezés tárgyat fogja képezni, melyhez még 4 szobás lakás, fűtés, villanyvilágítás és a szokásos mellékjövedelem jár.

Pályázatokban megjelölendők: fizetési igény, életkor, családi állapot, valamint a végzett egyházi és világi tanulmányok. Utiköltse-rt csak a meghívottnak térítünk meg.

Pályázatok 1923 április hó 1-éig külden-ők be az előjáróság címére. Fagazas, 1923 március hó 1.

Thierfeld Mór Dr. Schul Albert hitk. titkár. 5284 hitk. elnök.

HUSVÉTI FÜSZERÁRUK

cukor, kávé 1401 frank, Beck szilva, ecetsav, bors, tea, gyömbér, carobe, csokoládé megérkeztek

LÉB FIVÉREKHEZ. Telefon 471

FERENCVÖLGYI ÜVEG-GYÁR R.-T.

Posta, vasútállomás: Gampalung Gyárt mindennemű öblös és csiszolt árut, (Hosszmező) demyonokat stb. 5285

Marha és sertésexportálók!

„Recompens“ kereskedelmi és fuvarlevél felülvizsgálási iroda Timișoara, str. Memorandumului (Király-utca) 42. 5259

! Olcsó bevásárlási forrás! Textil, kötött és rövid áru háza Cluj, str. Regina Maria 12. 1466

Allandó kiállítás legújabb párisi, bécsi tavaszi és nyári női modellkabátokban

Megérkeztek!! 1468 Lloyd 1410 Tavaszi női kabátmodell újdonságok!

Vasárnap délután divatkiállítás! Calea Regele Ferdinand 34

Nem is hiszi

milyen megkönnyebbülést nyújt sok viszontagságunk közepette a

DIANA sósborszesz

állandó használata. Szervezetünk állandó képességét már kora ifjuságunktól fogva ápolnunk kell. Semmiféle szerrel sem érhetjük ezt el olyan biztosan, mint a Diana sósborszesszel!

Cukorka és csokoládé raktár

Lusztig és Nussbacher Calea Regele Ferdinand 31. sz. Szállítunk postán, utánvét mellett. 1439

ORIENT Általános Biztosító R.-T. Oradea-Mare (Nagyvárad)

ELFOGAD: élet, tűz, betörés, üveg, szállítmány, haláleset, szavatosság és féghiztosításokat a legolcsóbb díjak és előnyös feltételek mellett Vezérképviselő: Oluj-Kolozsvár, str. Radu (Booskay-utca) 9. sz. Kartelen kívül!

Mindenki legszivesebben TURUL CIPÓT

Kapható: Fiókraktár Cluj, Regele Ferd. 14 (Wesselényi - u.) visel, mert az elegáns, tartós és jutányos

Schönberger, Spitz & Co.

Kötött, szövött és norinbergi áruk nagy-kereskedése Oradea-Mare-Nagyvárad, Nagypiac-tér 1352 Modern üvegesiszolda és tükörárugyár PÉCHY ÉS TÁRSA ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20 Készíti a legszebb tükroket és butor-üvegeket minden méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Diamantstein és Moskovics divatáruházában

Főpostával szemben Cal. Reg. Ferd. 25. Megérkeztek!! 1468 Lloyd 1410 Tavaszi női kabátmodell újdonságok! Vasárnap délután divatkiállítás! Calea Regele Ferdinand 34 BAUMZWEIG női és férfi konfekció üzletébe Uránia mozgóval szemben



GUMMISAROK, GUMMITALP. Több és tartósabb mint bárki legjobban év nedvesség és hideg ellen!

Arjegyék és kívánatra ingyen liba Arjegyék és kívánatra ingyen

Szalámi Naponta kapható frissen készült mindennemű felvágottak és virsli Ugyanott állandóan frissen vágott Szalámigyár R.-T. Cluj, Malom-utca 8. 1455

ÜVEGÜZLET

A helybeli és vidéki vásárlóközönség szíves figyelmébe!

AUSLÄNDER RUDOLF üveg, porcellán és lámpa-üzletét megnyitotta. porcellán és fajansz tányér, sültés tálak, vizes, boros, pálinkás poharak, demyonok, táblatüveg stb. a legelőnyösebb beszerzési forrása eno gross endetail. Cluj, Calea Reg. Ferdinand 37 sz., az Uránia palota mellett



A vezető gólt a 24 Kenderessy rugta, mbere Pálkás volt en Veszprémy révén (Kinizsi, Temesvár) mérkőzések a tavasz... kere. A temesvár... 4-en Fiumében 2... lasz Olympia ellen... Március 6-án Trieszt... anyban eldöntetlenül... A romániai csapat... szabadrugása ered... válogatott 6:1... za tudósítók: A... r-sváji válogatott... nyi közönség jelen... A magyar csatár... ve az utolsó óvek... A gólokat Molnár... nyik kettő-kettő. A... zekető szerezte meg... téket produkált. A... köszönhetik súlyos... sikerei. Buda... A barcelonai kettős... cius 7-én és 8-án... az FC Real klub... átszött, csütörtökön... gatmagyarország... atozza tudósítók:... Üllői-uti pályán... gyarország váloga... mérkőzését. A 6... gyenge lövése révén... félidő 8. percében... egített tizenegyes... a 10. percében a... g megszerezte a... renlítési kísérletei... ARTON ERNO



VÉSZET

pers helyárakkal... gnetben. Rendes... o előadás: Odette... airenne-Somogyi... Pinquette-Iszó... iére-helyárakkal... ter helyárakkal... dszor. Premiere... arcz. (Fantazma... r. Az Orozian... Ujdonság, előszö... rgyi István föl... dszer. Premiere... arcz. (Ujdonság... g 2-odszor. Au... des helyárakkal.)... előadás.) Odette... hely, Marianna...

Ilanykorte kapható!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1 lei. — Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lei. — Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 lei. Jellegű hirdetésekre semmilyen felvételért nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekéül a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Pászkasütést vállal
Weisz Pata-u. 27. 5254

Komplett hálóberendezés eladó. Cím Uj Kelet Kiadóhivatalában. 5270

Szakképzett kádár-segéd állást nyerhet. Cím a kiadóban. 5266

Kertész gyümölcsfák tisztításához kerestetik. Cím a kiadóban. 5266

Családos ember sámesznek és előimádkozónak ajánlkozik. Katz Mózes Szászrégen Str. Apahnei 818. 5268

Ügyes, szorgalmas, megbízható gépész keresünk azonnali belépésre. Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi r. t. Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 70. 5271

Lakást keresek egy-két szobást lehetőleg mielőbbi beköltözésre. Lelépést fizetek. Cím a kiadóba 5272

Dr. SINGER DÁVID

Bucuresti. (strada Franklin 5) ügyvéd keres azonnali belépésre ügyvédjelöltet vagy fiatal ügyvédet.

Munkaköre az első időben a belső irodai ügykezelésre, főleg a magyar levelezés ellátására terjedne ki. Ajánlatok fizetési igények és eddigi működés megjelölésével fenti címre kéretnek. 5267

שאלות ושאלות Szalámít postán utánvét mellett pontosan szállít
Winkler Mór szalámigyára
Cluj, Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39 sz. Tel. 12-30. Árjegyzék és -kiváratra ingyen

Zsák, Zsinog, Ponyva 1374
Havas Dezső Timișoara.

Engros **של חב** **Endetall**



Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg. Mindenféle poharak, demyonok, palackok.

lámpaárak bármilyen mennyiségben legelőnyösebben
AUSLÄNDER LAJOSNÁL
Cluj, Piata Mihailu Viteazul (Széchenyi-tér) 39. Telefon 954 1353

Zsák, Ponyva
Vétel! 1424 Eladás!

Kölcsönintézet javítóműhely saját cégjelzésti berendezéssel
Albala Izso
Timișoara, II Piata Traian 2. Sürgőnycim: Albala, Timișoara-Fabrica. Interurban telefon: 60 sz.

ERDELYRÉSZI TEL. INTERURBAN 2. 13

ÉKSZERÁRUGYAR
Sürgőnycim JUVAERE Cluj
Cluj, Strada Xenophon (volt Szappan-utca)

Ékszerárugyár és nagykereskedés 1368

VESZ: legmagasabb árban mindennemű arany és ezüstöt
VÁLLAL: mindennemű brilliáns munkát, javítást és alakítást

Gyárt és elad mindennemű ékszerárúkat

Vésnök műterem. Fogászati arany és forrasztó. Arany és ezüst huzalok és lemezek. Csak viszonteladók részére!

Lupényi kőszene darabos rostált akna és apró kőszene
RÓZSA & FEHÉR
eredeti bányában — prompt szállít
Timișoara az Urikány-Zsilvölgyi Kőszénbánya R.-társ. Banát és Délerdély kizárólagos képviselője
Ideiglenesen Hotel Ferdinand Petroșeni Interurban telefon No. 41

Sándor
Sándor
férfidivatkülönlegességek

KAROLINA RIZS MÁK FLAUBERTIN OLAJ.
1 kg.-os doboz érkezett

„HALA DE COLONIALE” „FÜSZER CSARNOK”
Cluj-Kolozsvár, str. Londrei (Hosszu-utca) 1. Telefon 14-70 1499 Telefon 14-70

Aggag és Vegyipar Rt. Szatmár
Gyárt: bőrengyvet, csontenyvet, csontzsirt, műtrágyát, szappant, kocsikenőcsöt, gépszirt, téglát stb. Vesz: csontot, száraz és vizes húslást, nyers és olvasztott fagyut

N. é. hölgyközönség figyelmébe ajánlom újonnan fényesen átalakított női **kalapszalonomat.**
Párisi modellek megérkeztek. Átalakításokat hozott kelméből is jutányosan vállalunk. Gyászkalapok 3 oo óra alatt készülnek oo
Moskovits Rózsika (Aubon Marche)
Cluj, str. Memorandului (v. Unió-utca) 9. 1427

שאלות ושאלות 6254
Legfinomabb szalámi és füstölthúsárak kaphatók és rendelhetők
RIESEL ÉS WIDER
szalámigyárában Sibiu, str. Ocnei 41
Szállítások postán és vasuton pontos és elsőrendű kiszolgálás mellett. Sürgőnycim: „Koser” Sibiu.

AZ IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK R.-T. 1470
Strada Regina Maria (Deák F.-u.) 49
ELVÁLLAL: Magyarország, Németország és Csehszlovákiába napi vagy fix ár mellett **ÁTUTALÁSOKAT**

Hercules
gyermek-kocsi-gyár
modelljeinek gyári lerakata:
Szentegyház-u. 8
Viszonteladóknek előnyárak!

Gyermek-kocsik, BABY kelengyék, Tetra árak!
Gyári árak!
1456 Lloyd 1208
Vidékre gyermek-kocsi-árjegyzék díjtalanul